

Előfizetési árak:
 Egész évre 10 frt — kr.
 Félévre 5 " — "
 Negyedévre 2 " 50 "
 Egy óra 1 " — "
 Egyes szám 4 kr.

Megjelenik mindennap,
 vasárnap kivételével.

DEBRECZENI ELLENŐR

A SZABADELVÜPÁRT KÖZLÖNYE.

Szerkesztőség:
 Széchenyi-utca 1762. s. z.

Kiadóhivatal:
 Széchenyi-utca 1761. sz.

Hirdetések a legmérsékeltebb árszámítás mellett vétetnek fel.

A helyzethez.

Bécsből írják a „Pester Correspondenz”-nek:

Június 27.

A „cseh tenger” megint dühöng és követeli áldozatát. Változatosság kedvéért most a német elemek háborognak s ha képviselőik az ifju cseh vezérek asztalfiókjait nem törik mindjárt össze s nem csapkodnak tintás üvegeket a gyorsírók fejéhez, az semmi esetre sem a heves-vérűség, vagy a korlátokat nem tisztelő düh hiányának, hanem tisztán annak a körülménynek tulajdonítandó, hogy most semmiféle tanácskozó testület sem ülészik és sem asztalfiókok, sem tintás üvegek vagy gyorsíró fejek nincsennek kéznél egy hajításnyira. De a mi nincs, még lehet, sőt bizonyosan lesz, ha csak a kormány jókor nem intézkedik. A cseh tartománygyűlés össze nem hívása nem sokat használ, mert csehek és németek közt oly nagy a harag, hogy az ellenséges testvérek a birodalmi gyűlésben sem feszélyeztetik magukat, házi viszálykodásukat felgyűrt ingujjakban megvívni és a botrányt a birodalmi gyűlésbe vinni, a hol a botránykereső és veszekedő elemekben a cseh körökön kívül sincs hiány, sőt a hol különösen az antiszemita várva-várják, hogy cizukosokra találjanak a parlament lealacsonyítására.

Taaffe gróf nem vak a dolgok ilyen alakulásával szemben s ezért szakította meg elischau nyaralását, mely egyszerűs mind gyógykezelés volt neki s

ezért látogatta meg a birodalmi gyűlési képviselőház elnökét, a ki Plener mellett a német liberálisok vezére. Békitési céljaihoz szüksége van Chlumeczky urra mind a két tulajdonságában, mert egyrészt a parlamenti munkarend erélyes kezelését, másrészt a csillapító behatást a német liberális pártra sürgős szükségnek tartja. Nem is jött üres kézzel a németek vezéréhez, sőt kész a német-cseheknek kézzel fogható engedményeket adni; de a ki azt hiszi, hogy a közelálló személy változás a lengyel klub élén és esetleg a miniszteriumban, a mi a Taaffe-Chlumeczky értekezletekkel egyszerre lépett elő, azt jelenti, hogy gróf Taaffe most már el akarja hagyni a Hohenwarth-pártot és a német liberálisokból, lengyelekből s esetleg egyes megnyerendő konzervatívokból akar magának többséget alakítani a képviselőházban, — nagy tévedésben leledzik: gróf Taaffe most is a nagy birtokosokat tartja legmegfelelőbb parlamenti támaszainak s inkább visszalép, hogy sem az előkelő urakat kizáró többséggel működjen. — Békitési kísérleteit egyelőre ugyanabban az irányban folytatja, melyet eddig követett, ha nem is valami nagy reális, de mindenesetre jelentékeny alanyi sikerrel: végre az is valami, ha közel három lusttrumon át tartja magát valaki az ügyek élén és személye egy pártnál sem lesz nem kedvelté.

Ide való politikai körökben élénk érdeklődéssel kísérik a magyar szélsőbalon

keletkezett mozgalom cifra fordulatait s elmondhatjuk, hogy az állhatatosság, — melylyel Eötvös képviselő megmarad a szabadelvü alapon, bizonyos tiszteletet kelt. Hogy sikerült neki Kossuthot a radikális párt feladásáról általa táplált felfogásnak megnyerői, semmi esetre sem árt neki; mert egyrészt a legkevésbé sem kételkednek ismételtén, nyilvánosan és ünnepélyesen tett ama nyilatkozatának őszinteségében, hogy ő és elvtársai távol vannak attól, hogy republikánus tendenciáknak hódoljanak, részéről tehát nem kell destruktív üzelmektől tartani; másrészt közjogi állása folytán kormányképtelen marad s ennek folytán attól sem kell tartani, hogy radikalizmusa talán magával ragadja a többséget.

Körül-belül ily hangulatban vagyunk Franciaországgal szemben. A Dupuy-kabinet nem ideálunk egy köztársaságra nézve, a mennyiben ránk nézve figyelembe veendő kormánya, különösen a kü ügyekre vonatkozólag, és tudunk magunknak tapintatosabb külügyminisztert is képzelni Franciaország számára, mint Develle ur. Azt sem lehet tagadni, hogy a hármasszövetség egyetlen célját, az európai béke főtartását tekintve, egy az összes mérsékelt pártokat felölelő többség felülkerekedése igen kívánatos lenne s a pártok ily egyesítésére jelenleg csak Constans látszik képesnek. Mindamellet hajlandók Dupuy érdemét, hogy a boulangistákat megsemmisítette, elismerni, akik a revanche-eszmét, a világ-béke legnagyobb ellenségét szították.

A „Debreczeni Ellenőr” tárczája.

Az arany madár.

Hárman voltak a pazarul fényes, illatos kis szobában. Adrienne a háziasszony; kis lánya a kis fűrtös Rózsika és egy harminczéves fiatal ember, Szili Sámson. És a férj?

Az valami képzett tarokk-komániára akadt, lehet, hogy egyébre, az nem jön éjjél előtt. És ha tudná, hogy neje most egy érdekes bohéma gyerekkel mulat, futna e haza? Korántsem Sámson mostoha testvére neki, így ki van zárva a mendemonda és ez a fő.

Lehet különben, hogy arról nincs elég jól értesítve a könnyelmű férj hogy valamikor, mikor még Adrienne süldő felső iskolás leány volt, egy kicsit szerelmes is volt Szili Sámsonba, aki akkor Szegeden gyakornokoskodott. Egyébként azt sohase mondta Adrienne senkinek, magának is csak félig vallotta be.

Rózsika alszik; az alcove széthuzott függönyei közül kinevet a kövér, piros arc.

Adrienne a pamlagon ül. Sámson odahuzza székét a pamlag végéhez. Aki a menyezeten át lenézne reájok, azt mondaná: egy turbékoló család.

Lehet ugyan, hogy a férj csakugyan turbékol valahol; de ezek is közel vannak bozzá. Tegeződnek: hisz valamennyire testvérek is. Mostoha apa mostoha férj után.

— Ugyan soká jön Jani
 — No majd csak éjjél után.
 — Találod ki Adrienne, mit csinálnál most, ha én itt nem volnék?

— No bizony, hát aludnám.
 — De ugy-e, az nem bizonyos.
 Adrienne befogta szeméit; csukott pillák közül kiszivárgott két akaratlan könnyesepp.
 — Ej, hát megharagítottalak?
 — Ne beszélj!

Egy kerge kis lámpapillé ráesett az alvó leányka arcára; a parányi lábak megcsiklandozták a patyolat képet: Rózsika fölébredt és sirt. Sámson az alvó felé fordult.

— Sámson bácsi, alunnék...
 Ez azt jelentette, hogy meséljen a bácsi. És mesélt:

— Volt egyszer egy aranyos kertecske: abban volt egy almafa, azon termett aranyalma; jött egyszer egy tarka kis madár, felült a fa tetejébe, úgy énekelt:

Ki el alszik este szépen,
 Aki reggel korán fölkel,
 Annak adok, annak viszek
 Arany almát két süveggel...

Rózsika befogta szeméit, sokáig nem aludt még, de úgy tett, mintha aludt volna. Meg ne tudja az aranytollu madár. Utoljára szépen el is aludt.

Az anya eltelede a könnyeit e jelenet fölött. Mikor Sámson visszafordult hozzá, azt kérdezte tőle:

— Ugy-e Sámson, mért szerettek téged a gyerekek?

— Mert én is szeretem őket nagyon, végzetlen, mert nekem soha sem lesz gyermekem, Adriennét meglepte a lemondás lágy zokogása.

— Ugy-e Sámson, mikor lesz már lakodalom?
 — A farsangon lesz még elég, de nem minálunk.

— Én pedig azt kérdeztem.
 — No hát ne kérdezd többet, mert az soha sem lesz.

— Ne haragudj meg Sámson: nem szeretek valakit.

— Azt mondtam. De nekem csak az arczképe jutott annak.

— Hallod-e Sámsonkám, mutasd meg nekem azt az arczképet egyszer.

— De biz azt nem teszem. Meg se ismered.

— Hisz azért kérem, hadd ismerem meg.

— Nem Adrienne megharagudnál.

— Kire?
 Én rá.

A deli asszony erein valami rég nem érzett inger bizsergése futott át. Megfogta a Sámson kezét, úgy könyörgött neki.

— Te Sámson! soha mondom meg senkinek, mutasd meg nekem azt a képet. Ha ugy szereted: nálad van tudom.

— És oly közel hazódott mellé hogy hájjával a Sámson halántékát csiklandotta.

Belföldi hírek. (Zágrábban) a sziszei csata 300 éves évfordulóját ülték meg s ekkor egy diák „pererát”-ot kiáltott a báróra szólott toasztba — (Kecskemét) város törvényhatósága szombaton tartott közgyűlésén foglalkozva Debreczen város átiratával a főrendiház reformját illetőleg, egyhangúlag helyeselte az átiratot s elhatározta, hogy a képviselőházhoz hasonló szellemű feliratot intéz. — (Szabadkáról) jelentik, hogy az esperes kerület gyűlésén elhatározta, hogy feliratban üdvözi a főrendiházat az egyházi politikai programmal szemben elfoglalt álláspontjáért. Ugyanez a gyűlés iratot intézett Antunovics József országos képviselőhöz is, aki a városi közgyűlésen a polgári házasság ellen nyilatkozott.

Külföldi hírek. (Waldington) lemondása következtében D crais a bécsi nagykövetet nevezik ki londoni nagykövetté. A kinevezést pár nap múlva hivatalosan is közzé teszik. — (Hercz Kornél) 11 órakor érkezett távirat megzáfója Hercz Kornél halálhírét; a haláláról Devle miniszterhez érkezett hír téves; még él, de állapota reménytelen — (A német birodalmi gyűlésben) megegyezés jön létre a katonai javaslat föött, ha a javaslatnak feltétlen többsége eddig nincs is, elvetése még kevésbé bizonyos.

A debreczeni Iparos-kör története.

— Grünwald Józseftől. —

(Felolvasatott a körnek 1893. június hó 25-én tartott tizedik évfordulati ünnepélyén.)

(Folytatás.)

A kör alap szabályai felsőbb jóváhagyással leérkezvén, ez örvendetes eseményt az elnökség az 1883. évi szeptember 15-én tartott választmányi ülésen jelentette be, mely alap szabályokban foglalt határozmányok és intézkedések fogantatása céljából október 19-ikére újból egy behivatott a választmány, a midőn felolvasatott az előzőleg kiküldött bizottságnak javaslata az iparos kör kebelében létesítendő szakosztályok tárgyában: a választmány a javaslatot elfogadta, s ennek alapján a gazdasági művelődési, kiállítási, gyáripari és házi ipari szakosztályok megalakítva lettek. Mint nevezetes mozzanat említendő fel, hogy ez ülésen intézkedett a választmány az iparos kör első bájának rendezése iránt.

Sámson kivette óráját. Az aranytűdel föl pattant és egy női fej képe hullott az Adrienne tenyerébe.

Sokáig nézte. Először idegennek tetszett, gyerekes, szűzi lányfj; aztán a vonások eleve nedni kezdtek. Végül ráismert. Mikor ő még „első iskolás volt, akkor az egész osztályról vettek fel egy csoport képet, ez a gyermekfő abból való: az ő feje.

Mig ő merengett, Sámson lázas homlokát lehajtott a pamlag vankosára: algyürödött az Adrienne illatos ruhájának egy csücske is. — És a vig kedélyű férfi, a mesélő gyerekdajka zokogott.

Egyszerre két ölelő kar fonódott nyaka körül.

E pillanatban Rózsika feljédt álmából és az ijedség erejével felkiáltott:

— Apám! Édes apám! Elszáll az arany madár!

A két nagy gyerek szét rebhent, Sámson megfogta az Adrienne remegő kezét és odvezette az alvó elé.

— Adrienne: ezt szeressük! C-óköld meg e mentő ajkakat. Hiszek az angyalokban.

Adrienne odaborult az alcove szélire és sirt zokogott soká; azalatt Szili Sámson csendesen kiment a szobából. Odakint megcsókolta az ajtóküszöböt és nem lépett azon át többet, pedig tudta, hogy azon belül van a menyország.

Lehet, hogy boldog volt, de becsületes.

Móra István.

Az iparos kör történetében mindenestre a legkiválóbb helyet foglalja el azon mozgalom, mely városunkban egy „kölcsonös segélyző egyesület” megalakítása iránt indult meg. A kör elnöke már az 1883. év szeptember 15-én tartott ülésen jelentette a választmányának, hogy Dr. Szántó Sámuel a debreczeni kereskedelmi akadémia ügybuzgó tanára az említett egyesület szervezetét, célját és hasznát ismeretető felolvasást ohajt tartani a kör művelődési szakosztályában; a kör természetesen csak támogatta a fontos mozgalmat, a felolvasás megtartatott, s már a nov. 29-én tartott választmányi ülésen a kör elnöke örömmel jelentette, hogy a kölcsonös segélyző egyesület megalakítása ügyében az előmunkálatok folyamatban vannak.

Ezen egyesület megalakításának további részletei nem tartozván e munkálat keretébe, csak annak konstatálására szorítkozom, hogy az első impulsus ez egyesület létesítésére az iparos körben keletkezett noha e tekintetben az érdem kétségkívül az első sorban Dr. Szántó Sámuelt illeti meg. Ezen mozgalom későbbi eredménye azon szövetkezet lett, mely az a-sőbb és középső néposztály kis betéteiből nemcsak igen jelentékeny — ma már mintegy fél millió forintot meghaladó tőkét gyűjtött össze, hanem a takarékoság előmozdítása s a kölcsonös segélyezés szempontjából igen fontos intézményre nőtte ki magát városunkban.

Az 1884-ik év szintén nem mult el nevezetes események nélkül. Így az ezen év január 31-én tartott választm. ülésen bejelentetett, hogy a körnek már 420 tagja van, hogy az ez év január 19-én megtartott első táncszivigalom 136 főtől jövedelmezett, s hogy a köz-művelődés ápolását is fontos czélnak tartja a kör, bejelentette, hogy a művelődési szakosztály felkérése folytán már közelebb érdekes felolvasások lesznek tartandók.

Az 1884. évi február hó 8-án Budapesten tartott országos iparos értekezleten az új ipartörvény javaslat sérelmes pontjainak tárgyalásánál iparoskörünket Szikszay Lajos alelnök és Stiber János választmányi tag képviselték, s az itt megállapított kérvény tartalmát az iparos kör a helybeli ipartársulak nevében is magáévá tévén, Debreczen város országgyűlési képviselőihez azon kérelem kapcsán küldötte fel, hogy a kért módosításokat a törvényhozó testületben érvényre emelni törekedjenek.

Az első rendes tisztújító közgyűlés 1884. márczius 2-án tartatott, melyen a kör eddigi tisztviselői újból megválasztattak. E közgyűlés szavazott elismerést mindazon uraknak, kik az iparos kör kebelében működő művelődési szakosztály felkérésére készséggel vállalkoztak felolvasások tartására. Felolvasást tartottak nt. K. Tóth Kálmán lelkész ur „a lakás viszonyairól”, nt. Csiky Lajos ur „a Vasárnap megünnepléséről Angliában”, dr. Szánthó Sámuel tanár ur „a kölcsonös segélyző egyletekről”, dr. Vedrői Viktor tanár ur „a vas gyártásról.”

E felolvasások tartása által az iparos kör két irányban gyakorolt üdvös befolyást Debreczen város társadalmi életére, a mennyiben közvetlen létrehozója lett két igen nevezetes intézménynek, és pedig a „kölcsonös segélyzőegyletnek” és a gr. Dégenfeld József főispán ur ő méltóságának elnökleite alatt működött felolvasó körnek. Utóbb pedig a „Csokonai körnek”, melyek mindenike később igen virágzó intézményre nőtte ki magát.

S hogy az iparos kör nem felejtkezett el elismert adózni azon országos n-vü férfiak iránt, kik az iparügy terén, hasznos működésükkel szereztek érdemeket, igazolja azon tény, hogy a közgyűlés választotta meg a kör tiszteletbeli tagjánál gr. Zichy Jenőt, Ráth Károlyt és Gelléri Mórt, mely diszes nevekhez soroztat még később dr. Király Ferencz orsz. gyűl. képviselő, kamarai titkár, Simonffy Imre kir. tan. Debreczen sz. kir. város polgármestere, Kerekes Sámuel marosvásárhelyi tanár, legutóbb pedig Eötvös Károly Lajos kir. tanfelügyelő, továbbá Jókai Mór és Abonyi Emil miniszteri tanácsos.

Az 1884. július 20-án tartott évi választmányi ülés tette meg a kellő lépéseket egy

disz zászló besz-rzésére, továbbá az ipartestület megalakítása ügyében.

Az első tudnillik a disz zászló megszerzése sikerült, a mint arról alább még részletesen megemlékszem, azonban eléggé sajnós, az utóbbi nem, a mennyiben az ipartestület megalakítása tárgyában kifejtett minden önzetlen törekvés hajótörést szenvedett.

Ezen időtől fogva a kör folytatta rendes működését, a választmányi ülések havonként megtartattak s a sorsjátékkal egybekötött zászlószentelés ünnepély rendezésére kiküldött bizottság tevékenykedett és készült a nevezetes napra, az ünnepély megtartására kitűzött június 14-ére. Az 1885. évi április 12-én tartott közgyűlésen Jóna Dániel a kör megalakulásától kezdve viselt elnöki tisztéről lemondott s azt minden kére- rás daczára újból elfogadni hajlandó nem volt. Megvált tehát attól a testülettől, mely létesítését neki köszönhette. A szülő elbocsátotta szeretett gyermekét, ellátva jó tanácssal az élet útjára. Folytassam-e a képletet? Az önállóságra jutott gyermek, mélyen sajnálta, hogy az apa levette róla gondos kezeit, de a kijelölt uton bátran bizva és reméve halad mert tudja, hogy szülője nem hagyta el, hanem figyelmes tekintete most is rajta függ ott van közelében mindenkor.

Az iparos kör Jóna Dániel érdemének méltánylásul az elnöki tisztet a következő közgyűlésig be nem töltötte, hanem az ügyek vezetésével Szikszay Lajos alelnököt helyettes elnök címmel bizta meg.

Az 1885. évi május havában költözött át az iparos kör jelenlegi helyiségébe, hogy a sok tekintetben alkalmas helyiségre szerttehetett ez anyagilag még nem a legkedvezőbb viszonyok közt levő fiatal testület azt lehetővé tette azon körülmény, hogy az iparos kör 40 lelkes tagja kötelezte magát arra, hogy a helyiséget 3 éven át, ha a kör bevételei azt nem fedeznék, fizetni fogják. — Ez áldozatkészség igénybevétele ugyan nem volt szükség, azonban a kör méltán lehet hálára kötelezve az illető tagoknak ezen valóban elismerésre méltó ténye iránt.

Ugyancsak a tagok hozzájárulása nyújtott alkalmat arra, hogy a kör egy billiárd asztalt és egy kettős t-kepalát szerezhetett be, melyek árát a kisorsolás után ugyan visszaadta az ügybuzgó tagoknak, de mégis azon helyzetbe jutott a kör kevéssel az új helyiségbe való átköltözés után, hogy ezen szórakozási eszközöket már kezdetben a tagok rendelkezésére bocsáthatta.

Elérkezett az 1885. évi június 14-iki nap, melyen az iparos kör által rendezett sorsjátékkal egybekötött zászlófelavatási ünnepély végbe ment. Fényes kölcsonözött és sorban az ünnepélyen k azon körülmény, hogy a zászlóanyai tisztet, Sesztina Lajosné uró ő nagysága teljesítette, de magasztos volt az ünnepély másrészt, mert a megnyitó vagy tulajdonképpen a felavató beszédet kitűnő egyházi szónokunk és költőnk nt. K. Tóth Kálmán lelkész ur mondotta.

„Most már átadom önöknek e zászlót, mely hívatta lesz városunk összes tisztelt iparosait lelkesíteni é munkára buzdítani s ez által a nagyvilág versenyébe vezetni. Csoportuljanak minél tömegesebben e zászló alá, hogy e kör igényeinek megfelelően, kedves hazánknek nemzetünknek és városunknak dicsőségére váljanak”.

Igy szólt a zászlóanya.

„Itt van a zászló! Ez jelzi az iparos-kör tagjainak ama fogadás tételét, hogy az ipar terén reájok váró küzdelmek között ernyedetlen buzgalommal, szilárd kitartással, rendíthetlen hűséggel munkálkodnak”.

Igy szólt a költő.

És kell-e mondanom, hogy e lelkesítő szavak értelme mély hatást gyakorolt sziveinkben s hogy nem voltak pusztában elhangzó szavak, mutatja a következők, miszerint a zászló cserbe nem hagyatott s Debreczen városának a kor színvonalán álló iparos-ága e zászló alatt ünnepli ma a 10 éves fennállásának évfordulóját.

Az 1885. év eseményéből felemlitem még

azt a n
gári kö
zett, m
vezetet

H
nyegre
ben léte
alakítás

A
lésen a
utján a

EL
AL
TI
Je
Pé

Az
alkalmá
nak sorá

U

EL

tával mi

ken. hog

ségnek i

nyári ki

ltre mé

magyar

fővárosn

művészei

hető leg

síteni. Az

azonban

szereplés,

fényes cs

egyik ma

jével, nos

zeti szinb

Laura ass

tagja nem

várost ke

szetüket

müsort vá

sukat érv

güket a n

ságában d

A sa

minden k

melyet

„Jehov

elért. A

szilaj és

ezt a drám

bebatolt te

letét gond

ben Lewin

lonjában e

tragikum r

hallgatóság

szövegét n

tették, meg

művészte

erejét a sz

Mari több

ten, mint a

Elektrá

val rag

mind jo

benne a

oly zse

amilyen

nem ter

Jászai

nisége melle

Laura szeli

ő éneke mi

müSORA fény

ária, melyb

ezelőtt első

oly tapsra, ar

uti csarnokb

megtörte ez

a közönség

elhangzása u

közönségnek

Hilgermann

operáknak,

azt a mozgalmat, mely az Iparos körnek a polgári körrel való egyesítése tárgyában keletkezett, mely mozgalom azonban eredményre nem vezetett.

Hasonlóan meggyűsült az 1886. évben szövegnyegre hozott azon terv, mely egy Debreczenben létesítendő huszfogyasztási szövetséget megalkotását célozta.

Az 1886. év március 4-én tartott közgyűlésen a kör tisztviselői kara egyhangú választás után a következőleg alakított meg:

Elnök: Szepesy Gusztáv;
Alelnök: Serly Ede és Stieber János,
Titkár: Fábrián Lajos Mór tanár;
Jegyző: Dr. Kocsár Gábor;
Pénztárnok: Szedlák József.

Az újonnan választott elnök választása alkalmával 100 forinttal a kör alapító tagjainak sorába lépett.

(Folyt. köv.)

Irodalom—művészet.

Művészek körútja.

Előadó művészeink a nyári szünet beálltával minden esztendőben elszélednek a vidéken, hogy vidéki színpadokon a vidéki közönségnek is bemutathassák művészetüket. Ezek a nyári kirándulások azon természetes és tiszteltre méltó ambícióból származnak, hogy a magyar művészek nem akarnak csak a magyar fővárosnak, hanem az egész magyar hazának művészei lenni s tehetségüket, tudásukat a lehető legtágabb körben iparkodnak érvényesíteni. Az eddigi művészi kirándulások keretén azonban messzire túleső az az érdekes vendég-szereplés, melyet a budapesti művészi élet két fényes csillaga, szövetkezve a zongoraművészet egyik nagytehetségű és méltán kedvelt művelőjével, most épen abszolvál. Jászai Mari a nemzeti színház nagy tragikája és Hilgermann Laura asszony, a magy. kir. operaház elsőrendű tagja nem kevesebbet, mint harminczkét vidéki várost keresnek föl, hogy országra szóló művészetüket bemutathassák. A két művész olyan műsort válogatott össze, melyben minden tudásukat érvényesíthetik s mely művészi egyéniségüket a maga teljes csillogó mivoltán és nagyságában domborítja ki.

A sajtó útján ismeretes az a fasczináló és minden képzéletet felülmúló hatás, melyet Jászai Mari Kiss József „Jehova” című költeményével elért. A művész névén keresztül az ő szilaj és szívós akaraterével tanulmányozta ezt a drámai momentumokban gazdag költeményt, bebatolt teljesen annak szellemébe, minden részletét gondosan kidomborította és midőn Bécsben Lewinsky József burgszínházbeli tag-szalonjában előkelő társaság előtt először szavalta, a tragikum megrendítő hatása rabul ejtette a hallgatóság azt a részét is, mely a költemény szövegét nem is értette, azok pedig, akik értették, megdöbbenve tapasztalták, az előadás művésze mennyire képes az írott sorok benső erejét a szerelenségig fokozni. Azóta Jászai Mari többször szavalta Jehovát ugy Budapesten, mint a vidéken s mint annak előtte Elektra-jával, úgy most Jehovával ragadja el a hallgatóságot, mind jobban tanusítván, hogy benne a magyar előadó művészet oly zseniális művelőjét bírjuk, amilyen a külföldön egyhamar nem terem.

Jászai Mari impozáns, nagy tragikai egyénisége mellett kedvesen érvényesül a Hilgermann Laura szelíd, lágy, nőies művésze. Olyan az ő éneke mint a haja, lágy, szépe, szöke. Az ő műsora fénypontját Mignon áriája képezi, az az ária, melyben a művész három esztendővel ezelőtt először ragadta az operaház közönségét oly tapsra, amilyen azóta nem hangzott az Andrási uti csarnokban. A poétikus megjelenés mindjárt megtörte ezt a szinte ellensége-közönyt, melylyel a közönség föléptén-k eléje nézett, a Mignon-ária elhangzása után pedig határozott kedvence lőn a közönségnek és az is maradt mind a mai napig. Hilgermann Laura az egyetlen külföldi tagja operánknak, aki komolyan vette hivatását, mint

magyar színház tagja. Három esztendő alatt megszerezte a magyar honpolgárságot. Kezdetől fogva a legnagyobb buzgalommal iparkodott nyelvünket megtanulni. Kezdetől fogva minden szerepét magyarul énekelte.

Méltó tagja a művészi trionak Polonyi Elemér, ki hazánk legkitűnőbb zenei tehetségei közül való s ki nemcsak ide haza, de a külföldön is aratott babért és elismerést. A sok zongoravirtuóz között, kik mostanában egymásután teremnek, ő magasra kiemelkedik s őt a szó valódi értelmében lehet művésznek nevezni, aki nemcsak a technika tökéletességével hat, hanem játékában művésziinterpretációt, s a lemet és költészetet tud kifejezésre juttatni.

Nincs kétség benne, hogy a művészeket a művészet iránt érdeklődő közönség azzal a szeretettel fogja fogadni, melyet az a nagy művelő vezet, melyben részük lesz, megokol.

* Szücs István emléket ültet meg hétfői ülésén a M. T. Akadémia. Debreczen kiváló történetirója s a M. Tud. Akadémia levelező tagja felett irandó emlékbeszédének megírásával ugyanis dr. Ballagi Géza lev. tag és sárospataki ev. ref. jogakadémiai tanár bizotott meg, ki művében melegen ecsetelte a Debreczeni ev. ref. egyház egykori főgondnokának működését és kimerítően méltatta kivált Debreczenről szóló monográfiáját. A nagy tetvesszel találkozott emlékiratot dr. Acsádi Ignác lev. tag. szintén megírt, H. Szoboszló szülötte olvasta fel. Ez ülés volt egyuttal a M. Tud. Akadémiának utolsó ülése a szünielő előtt.

* Jókai Mór koszorus regényírónkat Temesvár közgyűlése nagy lelke-édessele a város díszpolgárává választotta.

* Hantken Miksa. A magyar tudományosságát és a budapesti Tudományegyetemet veszteség érte. Prudniki Hantken Miksa nyilvános rendes egyetemi tanár az öslénytani intézet igazgatója, miniszteri osztálytanácsos, tegnap este hat órakor a fővárosban meghalt. Hantken egyike volt kiválóbb tudásainknak, aki különösen a székutatás és bányászat terén európai hírnévre örvendett s tanácsát gyakran kikérték külföldi geológusok is. 72 évet élt.

* Zola regényei. Zola Emil munkáinak kiadói a napokban legutolsó regényének megjelenése alkalmából nagy lakomát adtak. A lakomán jelenlevők beszédközben mosolyogva jegyezték meg, hogy alig akad a világon olyan általánosan ismert familia, ami yennél a Rougon-Macquar-ok váltak. A kiadók elmondották, hogy a ciklus husz regénye, — a fordításokat, bele nem számítva — mást fél millió példányban kelt el. A legtöbb fogyott el a háborúból, 17,6000 példány. A Pascal orvosnak, a melynek eladását és pszichológiáját egyhangulag magasztalják a kritikusok, egy hét alatt ötven ezer példányt adták.

Helyi hírek

Tájékoztató.

A királyi táblán hivatalos órák a segéd és közeli hivatalokban d. e. 8—12, d. u. 2—5 óráig tartanak. — Az igtató, kiadó hivatal és az irattár a felelő felvilágosításokat ad hétköznapokon d. e. 9—11, d. u. 3—4 óra közt; vasárnapokon és ünnepnapokon d. e. 10—11 óra közt.

Nyilvános olvasóterem a kollégiumban, nyitva van hétfőn, szerdán, szombaton d. u. 3—6-ig.

Anyakönyvtár a kollégiumban a közönségnek nyitva pénteken délelőtt 11-től 12-ig.

Muzeum a kollégiumban nyitva van vasárnaponként d. e. 10-től 12-ig.

A m. kir. meteorologiai intézet időjelzése a debreczeni távirás hivatalnál, június 28-án: száraz, meleg.

Séta hangverseny a Margit fürdőben, minden vasárnap d. u. Rendezi a katonai zenekar.

Térszene minden szerdán este 6 órakor a Nagyerdőn.

Jun. 13-tól a főiskolában vizsgálatok: 13-tól 17-ig főgymnáziumban, 19-től a theológiában, 20-tól a jog és államtudományi karban, 26-tól a képezdeben. Az ev. ref. elemi és leányiskolák évről vizsgálatai Jun. 22-től 30-ig a templomokban.

Június 25—28. Az izraelita elemi iskola nyilvános vizsgálatai.

Június 28. A debreczen-nagylétei vasut végrehajtó bizottságának ülése a városházán.

Június 28. Debreczen-nánási vasut közgyűlése.

Június 30. A fiúmeiek érkezése Debreczenbe.

Július 4. Jászai Mari, Hilgermann Laura és Polonyi Elemér hangversenye az „Arany Bika” dísztermében.

Július 4. d. e. a Gönczy egyesület közgyűlése a városházán.

Július 9. A baromfi tenyésztő egyesület közgyűlése.

Július 10-től 31-ig. vizsgák a gazd. tanintézetben.

Augusztus 7—15. Országos vásár.

Október 2—10. Országos vásár.

Felhívás a közönséghez.

Péteken délután az egyetlen magyar kikötő város olasz nyelven beszélő, de magyarul érző fiai, leányai városunkba érkeznek. Magyar ember az idegent is szívesen látja; akit vendégül vár, az előtt megnyitja kapuját, szívet. A fiúmeiek nem idegenek; vendégnél, barátánál is többek ök. Közös édes anyánk gyermekei: testvéreink.

Meghívtuk őket, hogy látogatnának meg minket, akik élveztük már az ő szeretetöknek bőségét és éreztük Debreczenért égő lelkesedésök jól eső melegét.

El is indultak ök közel házomszázan, csupa derék, tiszt-letreméltó férfiak és nők. — Messze nyugotról jönnek, tenger nullámitól, el-lenséges irigy törekvésektől ostromolt végvárából Magyarországnak. Jönnek testvéri találkozásra, hazaszeretetet zarándok útjára kelet felé, hogy látnák, megösmernék az ősmagyar városban, ez ősmagyar város által a magyar faj eregyeit s érintkezvén itt a magyar anyafölddel — Anteusként megerősödnének hazájokhoz való szeretetökben.

Hogy ne fogadnánk, hogy ne látnánk őket tárt karokkal, örvendező szívekkel!

Legyen fiúmei honfitársaink látogatása verőfényes, aransugaras, örömtől mámoros szép ünnep. — Fiúmei testvéreink fogadására öltözzünk ünneplő ruhánkba. Egész város öltse fel ünnepi köntösét, legszebb dísz ruháját.

Hozátok fordulunk, házbirtokosok, mindnyájatokhoz, kedves polgártársaink! De kiváltvalóképen titeket kérünk, akik lakoztok a két Város utcán, Piacban és Péterfián. — Tűzzetek lobogókat házaikra piros fehér-zöldet, vörös-sárga-kéket, kék-sárgát, az ország, Fiume és Debreczen színeiből!

Kérünk titeket is debreczeni lelkesei honleányok. Segítetek férjeiteknek, apáitoknak a város méltó feldíszítésében. Ti tudtok, csak is ti, izlést, csint, eredeti éget önteni az ünneplés külső pompájába. El rendkívüli ünnepet tegyétek rendkívülivé azzal is, hogy himes virággal és tarka szőnyegekkel díszítsétek az ablakokat.

A virágok édes csengő nyelven tolmácsolják vendégeink előtt a ti szeretetötök.

Szórjatok virágot, sok virágot, ab'akból, utcáról a fiúmeiek útjára.

Hadd érezzék a magyar nemzet sive verését, mikor Debreczen szoritja keblére édes hazánk Magyarország serdülő szép leányát!

Debreczen, 1893. június 28.

A rendezőség.

— A Csokonai-kör tegnap d. u. öt órakor Vértesi Arnold elnöklete alatt ülést tartott, melyen az új három éves működési ciklus küszöbén ismételtlen kéri a tagok támogatását. A szakosztályok megalakulása előtt tárgyalás alá vétetett Szilágyi Károly és dr. Tüdős János indítványa, mely szerint felesleges lévén az irodalmi és szépitészeti szakosztályra való felosztás, mert kétszeres idővesztéssel jár a

a tagokra nézve a 2-szeri megbeszélés, töröltessének el a szakosztályok s egy közelebbi összehívandó közgyűlésen megfelelőleg keresztülvendő alapszabályok módosítása iránt intézkedik a választmány — Komlóssy Arthur arra kéri a választmányt, hogy elvileg elfogadva az indítványt, most azért ejtse meg a szakosztályok megalakítását, mivel a 3 éves cyclus megkezdése is ez eszme felmerülte e őt a régi szervezet alapján történt; tehát az alapszabály módosításáig maradjon az előbbi szervezet. Dr. Popper Alajos felszólalása után dr. Tüdős János javasolja, hogy csak egy titkár választassék jövőre, e mellé pedig 2 szak referens választassék. Dr. Bakonyi ellenzi, mert előadót lehet ismert, konkrét dologra választani, de előre nem láthatott tárgyak permanens előadóját kinevezni, szerinte nem lehet. Dr. Balkányi Miklós hozzá szólása után Komlóssy Arthur ismét ajánlja előbbi indítványa elfogadását s egy öt tagú bizottság megválasztását az alapszabály módosítás megfelelő előkészítésére. Kiküldenek azzal hogy szeptemberig jelentésüket terjesszék a választmány elé: Géressy Kálmán, Komlóssy Arthur, Dr. Bakonyi Sámuel, Dr. Tüdős János, és Szilágyi Károly. A szakosztályok tagjai nak beosztása marad, mint a múlt cyclusban volt. Az irodalmi szakosztály tagjai: Géressy Kálmán alelnök, Puky Gyula, Széll Farkas, Jók István, Dr. Kóta János, Kovács János, Nemes Kálmán, Dr. Popper Alajos, Dr. Tüdős Kálmán, Sinka Sándor, Kósa Barna, Dr. Öreg János, Dr. Szántó Sámuel, Dr. Tüdős János, Décsi Imre, Márton Imre, Dr. Kenézy Gyula, K. Tóth Kálmán. Az újonnan belépett tagok közül ide osztatik be: Nyers Lajos, Eötvös K. Lajos, és Dr. Kardos Albert. A szépirodalmi szakosztályba: Komlóssy Arthur alelnök, Márk Endre, Lengyel Imre, K. Tóth Antal, Komlóssy Dezső, Simouffy Emil, Domokos Kálmán, Beszler Károly, Csanak József és Dr. Balkányi Miklós, Zádor Lajos, új tagokul beosztatnak Zöld Mihály, Zoltai Lajos. — Olvastatott az Emke meghívása az ezredéves ünnep tárgyában Budapesten tartandó értekezletre, melynek tárgya lesz hogyan vegyenek az országos kiállításban és ünnepélyben részt a köznevelődési egyletek. Komlóssy Arthur miután az Emke csak kisebb részére az országának szoritkozik, csak a szélesebb körű testületeket tartja hivatottnak ilyen nagy szabású kezdeményezésre s így a particuláris célok elérésére hivatott egyesület kezdeményezését korainak és kevés sikert elérőnek vélvén, nem vár ettől nagyobb eredményt. Dr. Balkányi elvben sem osztja az aggályokat, in concretó pedig eloszlatja a legkisebb utógondolatot is az, hogy az ezredéves kiállítás országos bizottsága kérte fel egyenesen az Emkét a kezdeményezésre. A választmány elhatározta, hogy a Csokonai kör elnöke és főtitkára által fogja magát az értekezleten képviseltetni. Tárgyalatott azután Simouffy Imre kir. tanácsos, polgármester, mint a fumeieket fogadó bizottság elnökének átírta a kör képviseltetése tárgyában. Elnök szerint a Csokonai szobor megkoszoruzásánál a választmány összes tagjainak részt kell vennie. Ehez képest Márk Endre s Lengyel Imre hozzászólásai után határozatba megy, hogy a választmány a Csokonai kertben tartott helyen épügy mint az Emlék kertben a honvéd egyet testületileg megjelen. Elnök itt beszédet tart — felelvén a fumei szónoknak. Együttal Komlóssy Arthur megbizatik, hogy a banketten a Csokonai kör nevében üdvözölje vendégeinket; a fogadtatásnál pedig a tisztikar tagjaival képviselteti magát az indóháznál. — Végül a Katona József ünnepélyen való részvételről szóló jelentés tudomásul vétetvén, elnök az ülést 7 órakor berekesztette.

H-Szoboszló diszpolgárai. H-Szoboszló városa szép jelét adta annak, hogy mily lelkes elismeréssel képes a valódi érdem iránt viselkedni. Tegnap közgyűlésen ugyanis diszpolgárává választotta meg koszorus írónkat Jókai Mórt, a nagy író 50 éves jubileumának alkalmából, ngyszintén gróf

Dégenfeld József főispánt, kinek tiz éves főispáni jubileumához ily szépen óhajtott járulni a derék hajduváros. Örvendünk, hogy H-Szoboszló ily szépen előzte meg e két elismerésre méltó tényével a többi hajdu várost, amelyek példáját bizonyára mielőbb követni fogják.

— **Egy főispán Debreczenről.** Báró Fiáth Miklós főispán s a főrendiház örökös tagja Fejérvármegye közgyűlésén erőteljes szavakkal hangsúlyozta a főrendiház reformjának szükségét, kijelentve, hogy óhaja, miszerint csak azok jussanak a főrendiházba, kiket a nép bizalmas választás útján megtszitel. A közgyűlésen azonban hangozhatott olyan szó is, mely a vitára alkalmat adott debreczeni körirat forrását abból magyarázta, hogy Debreczen „a kormány ősz fészke.“ Erre — a mint a „Pesti Napló“ jelenti Fiáth azt felelte, hogy Debreczen „még kormányparti képviselőt sohasem küldött a házba.“ Dr. Király Ferencz és Körösi Sándor a II. és III. kerület szabadelvűparti képviselő urak mindene-etre más véleményben lesznek, abban azonban ve- lünk együtt igazat adnak a kiváló szónoknak, hogy „a ki felvilágosodott ember, az Debreczen város felirata mellett szavaz.“ Így velekedett Fejérmegye közgyűlése is, mert — a mint tegnapi távirati rovatunkban már jeleztük — nagy többséggel elhatározta a körirat pártolását.

— **A fumei vendégeket fogadó bizottság** értesíti a nagyérdemű közönséget, hogy a csoportosított 10 frtos jegyek a város főszámvevői hivatalánál holnap csütörtök déli 12 óráig kiválthatók. Ezen jegyek a Margit fürdőben rendezendő társas vacsorán, a hortobágyi külön vonaton és villásregelin a Bika szállodában tartandó társas ebéden és a nagy-erdei vendéglőben rendezendő hangversenyen való részvételre jogosítanak. Hasonlóképp holnap csütörtökön déli 12 óráig válthatók a következő jegyek: ismerkedési estély vacsorájára 1 frt. 50 kr, a hortobágyi kirándulásra és villás regelire 4 frt. a Bikabeli társas ebédre 3 frt. hangversenyre 1 frtért. E jegyek válthatók: Zádor Lajos, Szentkirályi Tivadar, ifj. Gyürky Sándor, Weisz Sándor, Farkas és Burgh. Schwarz B és Márkus Miksa urak kereskedéseiben. Ugyan e helyeken előre válthatók jegyek a népiünnepélyre 10 krétt, a nép ünnepély alkalmával este a nagyerdei vígadóban rendezendő táncvigalomra is 1 koronáért (50 kr.) A rendező bizottság tegnap szűkebb körű értekezleten Simouffy Imre polgármester elnöklete alatt a jó rend fentartása érdekében különféle intézkedéseket tett. Beér Kálmán helyettes r. főkapitány tervezetet mutatott be a rendőrség működéséről, ez a tervezet elfogadott. A vendégek megérkezésekor a Sággy Gyula üzletvezető engedélye folytán az egész pályaudvar felett a rendező bizottság diszponál. A pályaudvar és az előtte lévő tér koronával lesz elzárva melyet a rendőrség és a tűzoltóság von. Az indóházba való belépésre 300, a perronra pedig 200 jegyet osztanak ki. Az emlékkeretek a honvédszobor és a Csokonai szobor megkoszoruzása előtt hasonlóképp el lesz zárva s a kapuk csak a küldöttségek felvonásakor nyitvatnak meg. Ez alatt a kocsis forgalom Várutczára tereltetik. A Nagyerdőt is vasárnap délután lovasrendőrök, erdővédek, erdőcsőszök déli 12 órától esti 9 óráig elzárvatartják s oda csak 10 kros jeggyel lehet belépni. A városházán a fumeiek itt tartózkodása alatt állandó bizottság működik a rendőri tisztviselőkből és a katonai ügyosztály tagjaiból szervezve. E permanens bizottság feladata lesz az eltévedt, utbaigazítást kérő vendégeket éjjel nappal felvilágosítással, ellátni. E végtől a bizottságnak városi hajduk által folyton rendelkezésükre. A nagyerdei népiünnepély programját általánosságban következőleg foglalhatjuk össze: kivonulás után az egyetemes helyet foglalnak a korcsolya-csarnok

előtt, — az összes zenekarok eljátszák a Rákóczi azután a dalegyletek eléneklék a himnust. Majd tornaverseny s különféle tréfás versenyek következnek. Az erdő különböző pontjain perczes fonatos, laczikonyha sátrak, korcsmák lesznek ütve, melyekben cigány zenekarok huzzák a talpalávalót. A bizottság szivesen hozzájárult a fumeiek ama kívánságához hogy a vasutól lassu lépésben legyen a bevonulás s elől a fumei cirico banda jöjjön, utána a fumei lobogók következzenek két kocsin Ezt a város ötös fogata követi, melyen Ciotta podesta foglal helyet.

— **Fehér Hermannról,** az „Arany-Bika“ elhunyt bérőjéről olvassuk, hogy 1823-ban született Tokajban, 1852-ben jött Debreczenbe s 1852-től 1854-ig a „Fehér Ló“ vendéglőben volt alkalmazva, — 1854-től 1857-ig a Széchenyi-utczán, az akkori „Zöldfa“ vendéglőben működött s gazdag tapasztalatokat szerezve vette át 1857. eljén az „Arany-Bika“ vendéglőt, melyet azóta állandóan bérelt. — Fehér Hermann ravatala a nagyutczai lakásban van felálítva, hol az üvefedelű barna érezkoporsó födelét már lezárták A szoba feketével van bevonva s déli növények díszítik. A városházán fekete lobogó leng, az iparos kör és a pinczeregylet helyiségei felett szintén, melyeknek ügyét az elhunyt hathatósan támogatta. A koszoruk nagy számmal érkeznek minden felől. Ilyenek voltak ma délig: Felejthetetlen férjemnek — Bánatos özvegye. A jó apának — Haselmayer család. Szeretett atyánknak — Mariska, Vincze. Elfelejthetetlen jó atyánknak — Linka, Imre. Szeretett jó atyánknak — Géza, Emil, Miklós, Olga, Margit, Józsi. Szeretett jó atyánknak — Doli, Emil. Jó nagyapánknak — Béluska és Tónika. A jó sógornak — Kleinlein és Eiber család. Szeretett sógornak — Rotter Antal Szeretett jó keresztapának — Mariska, Juliska, Margit, Lajos. Legmélyebb részvétünk jeléül — Steinacker család. — Tiszteletem jeléül volt főnökömnek, Weisz Izidor és családja, Nyugodjék békében, Kronauer család, Tiszteletök jeléül Weber Izidor, Kovács Dezső, Vinkler Mihály, Skergula István, Schaffer Márton, Deutsch Ignác, Elsner Henrik, Ends József, Tiszteletünk jeléül Weichinger család. Felejthetetlen jó főnökünknek a szálloda személyzete, Tiszteletök jeléül Frohner család, Részvétük jeléül Killer család, Nyugodjékével Kronaueré, Szabó Miklós és neje, Gebauer Károly. Szeretett alapítójuknak tiszteletük jeléül a debreczeni pinczér betegsegélyző egylet pénztára stb. A temetés ma d. u. 4 órakor megy végbe az „Arany Bika“ szállodából s azt az Erczkoporsó-gyár rendezi.

— **Öreg honvédek nyugdíja.** Tegnap már jeleztük, hogy Wekerle Sándor miniszterelnök elrendelte az 1848/49 diki honvédek nyugdíjának felemelését. A felemeit nyugdíjak a júliusi negydtől kezdve fizettetnek. Az ezredes évente kap 480, az alezredes 408, az őrnagy 360, a százados 312, a főhadnagy 276, a hadnagy 252, az őrmester 72, a káplár 48, a közlegény 36 frtot, havi részletekben.

— **Az ev. ref. felsőbb leányiskola vizsgái.** Debreczennek és messze nagy vidékének egyetlen felsőbb leányiskolájában ma délután értek véget a nyilvános évrő vizsgálatok, melyeket jun. 19-től 24-ig osztály szigorlatok előztek meg. Ugy ez alkalommal, mint a június 4-én tartott iskolai ünnepélyen nyilvánvalóvá lett, hogy körülbelül három évtized óta működő leánynevelő intézet teljesen megérdemelte azokat a nagy áldozatokat, melyeket elsorangúvá emelése érdekében a fenntartó egyházközség, Debreczen város közönsége és a tiszántúli ev. ref. egyházkerület hoztak. A közoktatási kormány által nyilvánossági joggal felruházott eme felsőbb leányiskola rövid idő múlva éreztetni fogja jótékony hatását a magasabb nevelés terén s ugy nevelési irányánál, mint kiváló tanerőnél fogva mindég nagy vonzerőt fog gyakorolni Debreczen és vidékének intelligens családai gyermekeire. A záró vizsgálatokon, melyek naponta két-két osztályonként tartattak, folyton szép számú díszes közönség volt jelen. Az igazgatótanács részéről megjelentek: Kiss Albert lelkész elnök, K. Tóth Kálmán, Jók István, dr. Medve Kálmán; va amennyi-n örömmel és meglepéddel hallgatták a növendékek szabatos bátor és öntudatos feleleteit. Az

igazgat-
merésöl
buzgalo
lomra k
köszönt
egyidej
növend
női kez
gyar, n
pek, sz
kői mu
formán
zek szo
remekel
megfele
fejldés
gondos
dek-ine
II és I
sel kész
taly rec
növend
rajzai.
magasa
több új
interná
olcsó dí
dezve.
helye m

színhely
a mint
lafka
kola év
elemisk
tanítókn
Jelen vo
kapitány
tett ann
a 300 f
örömjón
„püspök
a gyepr
fagallyat
az apró
tainak é
játékok
jópédáv
lalkozott
tudna be
tandijak
ról. Egy
vel tart
kor az a
boldog s
felöltök
ritékü
zenét fe
ször W
Tóth Lás
tegnap
Takács
tanítóttal
tanító é
kányi th
de legtal
ramutató
mennyire
ha kell,
hogy gy
láttuk a
kel tud
lyes mül

alkalmav
nyéllel és
átveheti
intézet é

—
nepén a
reggel m
reggel 7
ter, th-re
ták Te l
Cserha
tartásoka
végzi dr.
is tart, l
káplán, o
Wolaf

igazgató tanács tagjai, a tanestület előtt elismerésüket fejezték ki a haladásért és sikeres buzgalomért s a növendékek-t további szorgalomra buzdították, a hallgatóságnak pedig megköszönték szíves érdeklődésüket. A vizsgákkal egyidejűleg két tanteremben kiállítva voltak a növendékek kézi ügyességének bizonyítékai: a női kézi munkák, rajzok, írásbeli dolgozatok magyar, német, francia nyelvből, földrajzi térképek, szépirási lapok és számfeladatok. A női kézi munka kiállítása, gazdag-ága, szépsége egyformán megepte a látogatókat. A parányi kezek szorgalmának e finom, izléses választékos remekei a felsőbb leányiskolák tanrendjének megfelelőleg összeállítva, csoportosítva, fokozatos fejlődésről tanuskodtak, — de ép olyan ügyes, gondos munkára voltak az első osztály növendékeinek Holbein öltés-el kivarrt asztalfutói, a II és III. osztály által kiállított színes himzessel készült gyakorlati tárgyai, mint a IV. osztály recze guipeur-jei és az V osztály nagyobb növendékeinek fehér ruha varrásai és szabászati rajzai. — A jövő évben megnyílik az iskola legmagasabb osztálya a hatodik is, a tanestület több új tanterével szaporodik és felállítatik az internátus is, egy igazgató vezetésével alatt első díjakkal, egyelőre 30 növendékre berendezve. Előre áthatólag az internátus minden helye már az első évben be lesz töltve.

— **Kedélyes gyermek-vigalomnak** volt tegnap színhelye a nagy erdei vigadó, hová — a mint tegnap már jelentettük — dr. Wolafka püspök hívta meg a felsőbb leányiskola évzáró ünnepélye után a római kath. elemiiskolák összes fi- és leány-növendékeit, a tanítókkal, tanítóknékkal és családjaikkal együtt. Jelen voltak még Beer Kálmán h. rendőr főkapitány és Wolafka Antal is. Nem lehetett annál kedvesebb látványt képzelni se, mint a 300 főre tehető gyermek sereget, a mint örömjongva vették körül házigazdájukat, a jó „püspök bácsit.“ Atkarolták a lábát, lehúzták a gyepre s úgy eltölték, mint valami méhraj a fagallyat. A püspök bácsi jól megozsonáztatta az apró népséget, azonfelül begördült kis barátainak és barátnőinek s kifogyhatlan volt a játékok kitalálásában, a melyekben ő ment elől jópáddával. Küönösen a szegényebbjével foglalkozott sokat a kik közül nem egy gyermek tudna beszélni a jószívű főpap által kifizetett tandíjakról és titkon, zajtalanul adott segélyről. Egy szóval Wolafka püspök az üdvöztövel tart s magához bocsátja a kisdedeket. Mikor az apró világ a gyermekek öröme által boldog szülőikkel együtt távozott, kezdődött a felnőttek mulatsága, kiket a püspök 40—40 teritékű asztalnál vendégtelt meg. — A jó zenét felköszöntők változtatták fel; — először Wolafka püspök köszöntötte fel Tóth László és Kursinszky László tanítókat kik tegnap névnapjukat ülték meg, úgy szintén Takács J. és Spett J. tanítókat, kik ez évben tanítottak először, ugyan ő később az összes tanítói és tanítókné-kart köszöntötte fel Tárkányi theréziánusi igazgató Wolafka püspököt, de legáltalában szólott Tóth László, a ki rámutatott arra, hogy imé Wolafka püspök mennyire beletalálja magát minden helyzetbe: ha kell, hogy pap legyen, akkor p a p, ha kell, hogy gyermek legyen, akkor g y e r m e k és láttuk a mint a vonót kezébe vette, hogy ha kell tud ő jó — p r i m á s is lenni! A kedélyes mulatság éjféli körül ért véget.

— **A múlt vasárnapi** lötenyészdíjosztás alkalmával tartott ebédén egy esernyő fehér nyéllel és nikkellal gombbal ott maradt. Tulajdonosa átveheti Németi József eljárásonál a gazdasági tanintézet épületében.

— **Isteni tisztelet.** Holnap, Péter Pál ünnepén a szent annai róm. kath. teuplomban reggel misét, tart Taruani Károly káplán, reggel 7 órakor mise, tartja Tárkányi Péter, th-resianumi igazgató; 8 órakor a paristák Te Deum-ot tartanak, mely alkalommal Cserháalmi Ferencz igazgató végzi a szertartásokat, 9 órakor infulás nagy zenés mise, végzi dr. Wolafka v. püspök, ki beszédet is tart, 11-kor kis mise, végzi Lék Kornél káplán, délután 3 órakor litánia, végezi dr. Wolafka püspök.

— **Három vasuti gyűlés.** A debreczeni h. n. a. n. a. s. i. vasut részvény társaság ma d. e. 10 órakor rendes közgyűlést tartott a városházán Simonffy Imre kir. tan. polgármester elnöke alatt jelen voltak dr. Király Ferencz, György Endre, Sesztina Lajos, Sági Gyula, Balogh Mihály, Somossy Béla, Csohány László, Nagy Miklós stb. Az igazgatóság és a felügyelő bizottság jelentése a múlt üzleti évről tudomásul vétetett s a 40407 frt 68 kr. tiszta nyereség felosztására vonatkozó javaslat elfogadott azzal a különbséggel, hogy az elsőbbségi részvényekre eső 5% osztalék már jul. 1-jén kifizetetik a debreczeni közgazdasági banknál. Az igazgatóság a felmentvényt megadta. Az alapszabályszerint kilépő Simonffy Imre, Brüll Armin és Balogh Mihály újlag megválasztottak; — a felügyelőbizottságba az eddigi tagok: Sesztina Lajos, Steinberger Gyula újból beválasztottak, a meghalt Kovács Sándor helyére pedig György Aladár póttag lett megválasztva. — E gyűlés után nyomban következett ugyanott a debreczeni h. n. a. s. i. vasut részvény társaság közgyűlése, melyen gróf Csekonics Endre val. belső titkos tanácsos h. p. a. i. nagybirtokos elnökelt. A közgyűlés jóváhagyta a vasut építésre nézve Horszky János vállalkozó mérnökkel kötött szerződést s a működését betegezett végrehajtó bizottságnak köszönettel megadta a felmentvényt. Az új vasut részvénytársaság, melyet a miniszter kádja az engedélyokmányt, azonnal megkezdte a vasut építését nem sok idő múlva. Az alapszabályok átnézésére szűkebb bizottságot alakítottak. Ezzel a közgyűlés véget ért. Ma délután pedig a felső-ér melletti vasut építése tárgyában tartott ülést a vasut végrehajtó bizottsága, Ez a vonal folytatása lesz a debreczeni—n. l. é. t. i. vasutnak és Felső Ermelléket keresztül szelve Tasnád környékén csatlakozik a szilágysági vasúthoz.

— **Dr. Walluschnigg Antal** fiumei ügyvéd úrtól, kinek neve lapunkban semmiféle módon elő nem fordult, a mint már jelentettük, tegnapelőtt táviratot intézett hozzánk, a melyben mindazt, a mit a lapokban az ő hazafiatlan voltáról irtak, rágalomnak nyilvánítja, hogy egész életét — mint magyar hazafi — hazájának szentelte s hogy ezt Kossuthnak kezei között levő leveleivel tudja bizonyítani. Mai nap pedig nevezett ügyvéd ur írja nekünk a következőket:

Büszkén állithatom, hogy 1860. óta rendíthetetlenül küzdök a magyar ügy mellett, természetesen szabad értelemben, a miért Horvátország uralma alatt három ízben fogattam el s 2 1/2 évi súlyos börtömré ítéltettem s e büntetés elől menekültem Oszországba, a hol a magyar légió tisztje voltam. Olaszországban szerencsés voltam Magyarország legnagyobb honfiával s a legkiválóbb olasz államférfiakkal baráti viszonyban állani, a mit számos okmányokkal tudok bizonyítani. Mint az itteni autonóm fiumei párt vezetője, mindig Magyarországgal tartottam, pártomnak s a magam politikai programja pedig röviden és érthetően a következő: Fiume csatlakozása Magyarországhoz mint S e p a r a t u m a c r a e R e g n i C o r o n a e A d r e n u m c o r p u s, autonomiánk megóvásával s az olasz nyelv használatával hivatalos ügyekben.

Dr. Walluschnigg ur óhajására közöltük levelének ényegét, ismételtlen jegyezve meg hogy minden egyes Fiuméből érkező s magyar symphathiaikat tartalmazó nyilatkozat örömről válik.

— **A debr. főreáliskolából.** A cultus miniszter a debreczeni főreáliskolában eddig szokásos 18 frt tandíjat, már a jövő iskolai évre 24 frtra emelte fel, a beiratási díjat pedig, mely eddig 2 frt volt, 3 forintra emelte.

— **Bogárkák a légben.** Tegnap délután és ma délelőtt ezrével vagy százezerrel röpködött a légben a sok piczinykeszárnyas bogár, mely szinte ellepte az emberek ruháit és minduntalan a járókelők szemébe verődött. — Sokan esős nyárra vélnék e körülményből következtetni, a mi talán

valószínű is, mert alig mulik el egy nap, hogy eső, ha bármily kevés is, ne essék.

— **Halálozás.** Polgár Kovács Péter ma reggel 2 órakor, életének 71 ik évében rövid szenvedés után elhunyt. A megboldogult hült tetemei holnap délután 3 órakor, a Csapó-Szappanos utcza 415. sz. háztól, az ev. ref. ujttemplomban tartandó rövid ima után, a Kossuth-utczai sirkertben fognak örök nyugalomra letéttetni.

— **Az ezüst kanál** Tegnap délután egy főtéri ékszerüzletben csavargó kinézésű asszony ezüst kávékanalat kínált eladásra. Az ékszerész mialatt nézegette, méregette a kanalat, jelt adott egyik segédjének, ki azonnal ment s a rendőrséget tudósította a dolgról. A megjelent rendőri közeg az asszonyt bekísérte a II. kerületi kapitánysághoz, a hol vallatásra fogták honnan került hozzá az ezüst kanál? Az asszony előadta, hogy az ő neve Rác Rebeka sáráudi illetőségű asszony s a kanalat Nagy Sándorné szintén odaváló lakos adta neki. A kapitány nagy hangon kiáltja oda egyik hajdúnak: „Üljön lóra egy ember azonnal, menjen Sárádra s Nagy Sándornét hozza magával Debreczenbe.“ Az állítólagos Rác Rebeka erre sirásra fogta a dolgot, kérte a kapitányt, ne küldjön Sárádra, mert ő nem kapta a kanalat Nagy Sándornétól, nem is hívják Rác Rebekának hanem Molnár Rozáliának. Bevallotta aztán, hogy a kanalat M. Pécersről Hidvéger Mihály földbirtosíllopta. A Rebekából Rozáliává változott tolvajt azonnal ezárták.

— **Eljegyzés.** Török Imre debreczeni születésű tiszta-roffi ev. ref. lelkész f. hó 24-én szombaton tartotta eljegyzését Szatmáry Ilonka kisasszonnyal Szatmáry Mihály gőzmaimti tisztviselő leányával.

— **Hírlap irodalom.** Dr. Szücs Bálint a „Szoboszló és Vidéke“ szerkesztője a lap felelős szerkesztőségét kiadói és tulajdonjogát átruházta Fehér Gábor szoboszlói alkapitányra.

— **Sajtóhiba.** Tegnap hirovatunkban „conferencia“ h. olvasd „minden concurrentia lehetetlen volt vele szemben“ sat.

x **Sok évi megfigyelés.** Emésztési gyengeségeknél és étvágyhiánynál általában minden gyomorbetegségnél, a valódi „Moll féle seidlitz porok“ bizonyultak a legsikeresebbeknek a többi szerek fölött, mint gyomor erősítők és vértisztítók. Egy doboz ára 1 frt. Szétküldés naponta utánvétellel Moll A. gyógyszer-rész. cs. és k. udv. szállító által, Bécs I., Tuchlauben 9. A vidéki gyógyszerárakban határozottan Moll A. készítménye kérendő az ő gyári jelvényével és aláírásával.

Legújabb.

(Délutáni posta.)

Debreczen, június 28.

Biharmegye új főispánja

Beöthy László orsz. gyűl. képviselőnek bihari főispánvá való kinevezetése, a mint a „P. N.“ értesül, elhatározott dolog.

Elhunyt hírlapíró.

László Elek hírlapíró, a „Kis Ujság“ szerkesztője, hosszas szenvedés után Nagy-Szebenben elhunyt.

Közgazdaság.

Érték tőzsde.

(A debreczeni „közgazdasági bank részvénytársaság“ közlése 1893. június 27-én.)

Államadósság:

Magyar aranyjárdék 4%	—	—	116.20	116.50
vasuti beruházási kötvény 4 1/2%	—	—	124.—	125.—
koronajárdék 4%	—	—	94.80	95.30
regále váltási kötvény 4 1/2%	—	—	100.75	101.50
Osztrák aranyjárdék 4%	—	—	117.25	117.75
Egységes állam kötvény 4 1/2%	—	—	98.—	98.50
Tisza-szegedi 4%-os nyereség-sorsjegy	141.50	—	—	142.50

Részvények:

Magyar hitelbank részvény	— — —	414.—	414.50
Osztrák hitelrészvény	— — —	339.90	340.10
Magyar ipar- és kereskedelmi bank részv.	— — —	115.—	116.—

Sorsjegyek:

Magyar jelzálogbank 4%-os sorsjegy	128.—	129.—
Osztrák földhitel sorsjegy 3%-os	115.—	116.—
Magyar vöröskereszt sorsjegy	— — —	13.— 13.50
Osztrák " " " " " "	— — —	19.25 19.75
Olasz " " " " " "	— — —	13.50 14.—
Bazilikai sorsjegy	— — —	9.10 9.50
Jó-sziv " " " " " "	— — —	3.10 3.40

Pénznekem:

Cs. és kir. arany	— — —	5.72	5.87
20 márkás arany	— — —	12.08	12.12
20 frankos arany (Napoleon d'or)	— — —	9.78	9.82
Sovereigns	— — —	12.28	12.34

Budapest-kőbányai sertéskereskedelmi csarnok.

Június hó 26. Hízott sertés árak:
 I Magyar első rendű: Öreg nehéz (páronkint 400 kilon felüli súlyban) 45—45.5 krig.
 Öreg közép (páronkint) 300—400 kilogramm súlyban 44—45 krig. Fiatal nehéz (páronkint 320 kilogramm felüli súlyban) 46.5—47. krig. Fiatal közép (páronkint 251—320 kilogramm súlyban 46.5—47 krig. — Fiatal könnyű (páronkint 250 kgm. terjedő súlyban) 46—47 krig. II Magyar szedett: Nehéz (páronkint 280 klg. felüli súlyban) 44—44.5 krig. — Közép (páronkint 220—280 klg. súlyban) 45—46 krig. Könnyű (páronkint 220 klg. terjedő súlyban) 45—46 krig.

A GONOSZOK.

— A „Debreczeni Ellenőr” eredeti regénye. —

— Irta: Sz. Buday Etel. —

XXII. Fejezet

(Folytatás.)

80

A kisértő árnyék végtére eltűnt és helyette egy valódi kisértet jelent meg Mazza előtt. — Egy halotthoz hasonló sápadt arcú nő, vadul zilált fekete hajjal, merev, megüvegesült, rémesen villogó szemekkel, a melyek Mazzára voltak függesztve s megborzongott az indnő e hideg fényű, mégis perzselő tekintettől. Majdnem elkialtá magát az iszonytól, midőn megszökölt a kisértet tulvilági hangon mintha csak a pokol kinyitott ajkai volnának ki belőle a szót, suttogó „Mazza, Mazza” és hozzá közelítve, újra ismételte „Mazza, Mazza-e? be kéne adnunk az orvos-ágot.” Mazza meg sem mozdult.

A kisértet alá hajolt és csukott szemhéjaira bámult, egész közelről a szinleg alvóra, ki hősileg kiálta a vizsgálódó tekintet hatalmát anélkül, hogy csak szemhéjai is megrezdültek volna. Nem azért volt Mazza indusnő, hogy ne tudott volna gonoszul tettetni, és e tettetésre a gonosz nőnek óvatossá jötté készletét, melyet árnya árult el, mely óvatossá leselkedésre inté az indnőt, ki soha egy percig sem bízott a fehér arcú ápolónéba, így ok nélküli óvatossá jötté a ghazudtelő szavaival sem tudta elámitani és szinlelt tovább, hogy vigyázhaszon, kimagyarázhatatlan ösztönből, mely véreben volt, hogy egy könnyen ne bizzon abban, a kit nem türehet. Merően vizsgálta még Fáni az alvót, aztán még meg is rugta próbául, vakmerő megvetéssel, hogy erre sem lett éber, bátran ment az ágy melletti asztalhoz és felvette róla azon kis ezüst poharat, a melyben beadni szokták az orvos-ágot Lidianak.

És nem birta elvonni tekintetét a kezében csillogó pohárról, mely varázslatként bilincseléle szemét, hogy ne láthassa mint figyelé az indnő minden mozdulatát. Merően bámult a poharra és arcát a benső lelki küzdelem mely nem lehetett csekély, eltorzítá. Ilyen kifejezést vehetett fel a Kain arca, midőn Ábelt főbe ütöi készült s talán az óta minden gyilkos is úgy nézhet ki. Ezen rettenetes arckifejezés beszélt Mazzához s megérteté vele, hogy szemét előtt készült valami borzalmas történni. Kikelt arca, tétován tekintet ide s tova gonosz nő, aztán Mazzára nézett figyelőn; de annak nyugodtnak látszó arca, a végső lépésre adts meg a bátorságot és hirtelen elhatározással, az ezüst pohár tartalmát kiönté a szőnyegre s helyette egy kis üvegből töltött valami folyadékot a pohárba Ezt látva Mazza mindent megértett, s az ijedség sújlyként nebezült rá,

megbénítva nyomasztó érzéssel testi erejét. — Nem birva mozdulni, csak felkorbácsolt vérenek rohamos keringését hallá, mely bős orkántól felvert hullámzó tengerként forongott ereibe. Hitte, hogy a felindulás előbb megöli, sem hogy segedelmére lehetne kedvezzenek. A gyűlölet megreszkedteté izmait. Érezte, fájának kegyelmet nem ösmerő vadsága mint ébredt fel éjében Alig birta megtartoztatni magát, hogy rá ne rohanjon a gonoszra. Kegyetlen vágy fogta el, a rossz nőt fogaival, mint vad állat össze marcangolni, véreben tiporni, gonosz szívét kebléből kitépve, kutyák eledelül dobní, fekete lelkét meg eljuttatni az alvilágba, örök kárhozatra. De megfékezve indulatát várt, mi fog még történni.

Az indus faj vad, szenvedélyes; de azért számító, s ké-z időn át megfékezni gyűlöletét, csak hogy kitartását egykor a biztos boszu megjutalmazza.

Borzalmas pillanatok voltak ezek. Kint az elemek harcoltak egymással, bent a homályos csendes teremben meg három lélek küzdött. Az egyik, a megválni készülő életerővel folytatott harcot — a másik, kitörni készülő vadszenvédelmét fékezte — a harmadik, egy borzasztó gonosz tettel akart végrehajtani.

Egy megpattant butor neszére, össze rezent a bűnös és remegve helyezte vissza a kis poharat, kémlélőn tekintve szét, keresve a neszőkát, mely bűnös lelkét megijeszté; de aztán szive dobogásán, a vihar süvöltésén kívül mit sem hallott, mi aggodalomra szolgálhatot volna okot.

A közeli toronyórának üése behalatszott és az éjjelt jelzett s minden egyes hangra, — idegesen össze rezdült a mint számolta a gonosz asszony.

Midőn a tizenkettőt kimondta, mintegy ujerőt nyerve az előre haladt idővel, mely szorítá az elvált tett végrehajtására, bátran lépett Mazzához, durván meglökve lábával így kiáltva nyersen reá, — hallja maga tunya állat itt az idő beadni a betegnek! . . . Ébredjen hát! . . .

Es minden tettetést félretéve Mazza talpra szökött, — mint egy szépjaguár mely kész a támadásra.

— No bizony, előbb is lehetett volna ilyen éber — szölet Fáni megütődve tekintve Mazzára — már mióta küzködök ébresztésével. Na csak hamar adja ide az orvos-ágot, melyet mint egy bolond úgy őriz magánál . . . Isen tudja mitől kitől féltve.

Mazza át adta a híven őrzött kis üveget az ápolónénak, ki az üveg tartalmából be csopogterett az ezüst pohárba, nem gyanakodva, hogy valami sejtelve is legyen az indusnőnek az ő gonosz szándékáról.

(Folyt. köv.)

Apró-cseprő.

* **A különbség.** Holgy: — Ha a férfi az utcán nével találkozik, nemde rögtön arra gondol, hogy szépe az a nő?

Férfit: — Teljesen igaza van. Es ha a nő férfival találkozik, nemde azonnal az jut az eszébe, vajjon annak a férfinak van-e már neje?

* **Gyermekszáj.** A társaság zálogosít játsszik. A házikis-sszonyon a sor, hogy zálogosít adjon, de kaczerán szól:

— Jaj, mit adjak? Nincs nekem semmim!

A kis Vica közbeszól:

— Add oda a konyodat!

* **Öszinte vallomás.** Urnő: — Jó bizonyítványt adok magának, jóllehet be kell vallanom, hogy nem mindekor voltam megelégedve. Távozó szakácsnő: — Mintbogy a nagyságos asszony olyan jó, hálás akarok lenni s figyelmeztetem, hogy a konyba kútszal az éléskamra is kinyílik.

* A HOLD.

Az Úr nem látta éjszaka
 A kis embereket,
 Felúszott most a fényes hold,
 S kézi lámpása lett.

Felragyogott a földteke
 Nem fogyó sugarán,
 De jaj! sok rosszat lát az Úr
 Ily fényes éjszakán.

S szól: „Petrus! pörge kalapod
 Lámpám elébe told!”
 Azóta van, hogy rendszeren
 Megnő és fogy a hold.

Gr. Zichy Géza.

*
 Egy csunya nőt nem lehet csak úgy félig-meddig szeretni.

Ramedu.

—
 Az embert nyugtalanítja az, a mit meg nem ért.

Anatole France.

—
 A megosztott öröm: kettős öröm; a megosztott bánat: félbánat.

Jókai Mór.

* **Disznővények lehegyezése.** Igen sok cserepes és szobad földi növénynek, mint például a fuchsiának, bouvardiának stb igen szép alakot adhatunk s dus növéset és virágzását nagy mértékben előmozdithatjuk az által, ha zöld (puha) hajtásainak hegyét lecsipjük. Ezzel a műtéttel, ha kellő időben alkalmazzuk, akárhány növény virágzását szabályozhatjuk, a mennyiben a növényt, a melynek hegyét lecsipjük, új hajtásra kényszerítjük s ezzel virágzását késleltetjük. A szabály, melyet a lehegyezésnél szem előtt kell tartani, ugyanaz, a mely az ollóval vagy késsel való nyésésnél is irányadó, hogy tudniillik, ha sokat nyesünk el meddő, ha pedig keveset, termő fának a hajtását mozdítjuk elő. A természet tehát megadta az alkalmat és módot arra, hogy növényeinket 2—3-szori nagyobb mérvű lehegyezéssel zömökebb, dusabb és szép alak fejlesztésére kényszeríthetjük, s végül a csucok lecsipésével az összes galyakat virágzókká változtathatjuk. — Magától értetődik, hogy a lehegyezett növények új hajtását öntözéssel, trágyázással és ismételt átültetéssel is kell előmozditanunk, mert az így megcsontított növények sokkal több vizet és tápanyagot kívánnak, mint a többiek. Attól azonban óvakodjunk, hogy a növényeket akkor csonkítsuk meg, a mikor azokat átültetjük, mert ha a gyökérzetnek és a leveleknek életműködését egyszerre megzavarják, sokkal nehezebben szedi magát újra össze a növény, — mint akkor, ha csak egy irányban kell új és erősebb életerőt kifejtenie. Minden növényt egyformán lehegyezni sem célszerű, mert míg például a fuchsiáknál és bouvardiáknál csak többszöri lehegyezés által érthetünk el valóban szép bokrot és dusan virágzó koronákat, addig a heliotropiumnál kevesebb, de annál erősebb hajtások fejlesztésére kell a fősúlyt fektetni, mert ennél az ernyőknek nem csak a száma, hanem a nagysága is mérvadó. A colensokból csak épen a szivet (a csucot) csipjük ki, hogy ne fakadjanak új hajtások, hanem a nedv a felső levelek fejlesztésére használtassék fel, melyek ily módon nemcsak nagyra nőnek, hanem szebb szint is kapnak. A lehegyezésére leginkább a fuchszia, lantana, bouvardia, heliotropium, calceolaria rug., dudvanemű begoniák, liboniák, céucsor félek stb. alkalmasak, sőt vannak növények, melyekből e nélkül szép mutatós, piacra való példányokat egyáltalán nem is lehet nevelni.

Közönség köréből. *)

(Köszönet nyilváníítás.)

Pályatársaknak és a nagy érdemű közönségnek.

Mindazok, kik meghodogult drága jó fr-jmnek temetésén megjelenni szivesek voltak és ezáltal is mély fájdalomamat enyhítették, fogadják ezuton szives megjelenésökért hálás köszönetemet.

*) E rovatban közlötökért nem vállal felelősséget a szerk.

Valamint Varga Gy., Varga Ferencz, Ser-téskereskedő társulat, Kokas S., Szücs testvé-
rek és Kovács Sándor uraknak a küldött ko-
szorukért.

Egyszersmind köszönetet mondok az
(Gebauer K.) Érczkoporsó gyár temetkezési in-
tézetének pontos és lelkiismeretes kiszolgáltatáért.

Tisztelettel

özv. Szalay Józsefné.

MENETREN D

— Érvényes 1893. május hó 1-től. —

(Egységes vasúti (zóna) idő szerint.)

Debreczenről indul :

B.-pex — N.-Várad felé (gyv)	reggel 8 ó. 40 p.
" " "	délután 12 ó. 52 p.
" " "	este*) 10 ó. 31 p.
Csak N.Várad felé	d. u. 3 ó. 40 p.
M.-Sziget felé	d. u. 3 ó. 24 p.
" " "	este 7 ó. 45 p.
" " "	éjjel 3 ó. 09 p.
Kassa felé	reggel 8 ó. 45 p.
" " "	d. u. 3 ó. 35 p.
" " "	este. 7 ó. 40 p.
Büd-Szt- (m. á. vasutól)	reggel 5 ó. 48 p.
Mihály felé (" " d. u.)	3 ó. 15 p.
(vásártérről reggel)	6 ó. 04 p.
(" " d. u.)	3 ó. 30 p.
(m. á. vasutól reggel)	5 ó. 05 p.
Füzes-Abony- (" " d. u.)	3 ó. 50 p.
felé (vásártérről reggel)	5 ó. 18 p.
(" " d. u.)	4 ó. 04 p.

Debreczenbe érkezik :

Budapest — N.-Várad felől : éjje.**)	2 ó. 44 p.
" " " d. u.	3 ó. 09 p.
" " (gy. v.) este	7 ó. 09 p.
Csak N.-Várad felől : reggel	7 ó. 42 p.
M.-Sziget felől : reggel	7 ó. 54 p.
" " " délután	12 ó. 29 p.
" " " este	10 ó. 16 p.
Kassa felől reggel	8 ó. 07 p.
" " " délután	12 ó. 36 p.
" " " este	7 ó. 20 p.
Büd Szt- (vásártérre reggel)	8 ó. 09 p.
(m. á. vasúthoz reggel)	8 ó. 17 p.
Mihály elől (a vásártérre este)	7 ó. 21 p.
(m. á. vasúthoz este)	7 ó. 30 p.
(vásártérre reggel)	7 ó. 51 p.
Füze-Abony- (m. á. vasúthoz reggel)	8 ó. — p.
feől (a vásártérre d. u.)	5 ó. 07 p.
(a m. á. vasúthoz d. u.)	5 ó. 16 p.

Budapestről Debreczenbe indul :

sz.v. reggel	8 ó. 25 p.
gy.v. d. u.	2 ó. 10 p.
sz.v. este	7 ó. — p.

*) Közvetlen vonat M.-Szigetről Budapestre.

***) Közvetlen vonat Budapestről M.-Szigetre.

A Kassa felé utazókra legalkalmasabb
ha az este 7 óra 40 perczkor induló vonatra
ülnek, a melylyel másnap reggel 6 óra 2
perczkor Kassára érkeznek:

Kiadó és laptulajdonos :

„Csokonai” nyomda és kiadó r.-t.

Felolós szerkesztő :

Vértesi Arnold.

Nyiltér

Valódi

angol gépszijak a t,
tömlőt,

csepüt és kendert ajánl

LUSZTIG MÓR

bőr gyári-raktára

Dr. Tihanyi-ház.

Első debreczeni himző minta rajz műterem
gyári raktár

Rendkívül nagy választék
megkezdett,

készen himzett és előrajzolt
kézi-munkáinkat

ajánljuk a t. fürdőbe menő hölgy közön-
ség szives figyelmébe

Steiner és Wittmann

N. Várad utca vármegyeház
és Bank palota közt.

Vese, húgyhólyag, húgydara
és közhvénybántalmak ellen, továbbá
a légző és emésztési szervek hurutos
bántalmainál, orvosi tekintélyek által a
Lithion-forrás

Salvator

sikerrel rendelve lesz.

Húgyhajtó hatású!

Kellemes ízű! Könnyen emészthető!

Kapható ásványvízkezelőtelepeken és gyógyszerárakban.

A Salvator-forrás igazgatósága Egerben.

Hirdetés.

A Kosuth-utcai 2565. sz. a. házámnál
egy négy szobás lakás

180 frtért kiadó.

Felviágositást ad az ottani ház-
mester.

Miklóssy Márton

Nagy-Károlyi lakos.

3979.

1893.

Árverési hirdetmény.

Debreczen sz. kir. város tanácsa
részéről közhirrre tétetik, miszerint a város
tulajdonát képező **Sámson község-
beni** nagy csapszék 505 □ öl udvarte-
lekkel és 192 □ öl kerttel, a városház
nagy tanácstermében, f. 1893. **julius
hó 7-ik napján d. e. 10 órakor**
nyilvános árverésen, a város számvevői
hivatalánál megtekinthető feltételek mel-
lett el fog adatni.

Miről a venni szándékozók azzal
értesítettnek, hogy a 2200 frt kikiáltási
ár 10%-át bánatpénzül az árvereltető
bizottság kezéhez, készpénzben letenni
tartoznak.

Kelt Debreczen, 1893. június 19.

A városi tanács.

BÉCS,

Mariahilferstrasse 35.

Alapított 1845-ben.

DEBRECZEN,

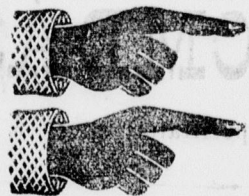
Főter 1829. sz. a

a m. kir. posta átellenében

KITÜNTETVE TÖBB VILAGKIÁLLÍTÁSON.

NEUMANN M

bécsi férfi-fü- és gyermek ruha nagykereskedő és gyáros
ajánlja a nyári idényre becses figyelembevételre a következőket :

férfi öltönyök	8 frt 50 krtól 30 frtig,
fü öltönyök	6 " " 20 "
gyermek öltönyök	3 " " 15 "
férfi felöltők	9 " " 30 "
fü felöltők	7 " " 15 "
gyermek felöltők	5 " " 12 "

A t. szülők figyelmébe ajánlom gazdagon felszerelt raktáramat
gyermek-öltönyökben, mely csak tartós szövetekből jól elkészített különlegesége-
ket tartalmaz.

A legolcsóbb szabott ár mindegyik darabon számokban meg van jelölve,
tehát minden t. vevő a kellemetlen alkudozásoktól meg van kimélve s így termé-
szetesen biztosítva van arról, hogy az általa vásárolt ruhákért csak oly árt
fizetett, mely annak minőségével egyenértékű.

Mivel üzletemet ezentul vasárnap d. e. 10
órákor zárni fogom, e végett a vásárló közönség
érdekéből az üzletet szombaton este 11 óráig nyitva
tartom.

Mérték utáni megrendelések pontosan teljesítettnek.

A világ legjobb fénymáza!

FERNOLENDT

fénymáz

Bécs
gyár alapítottat 1835!

Ezen fénymáz, vitriol nélkül gyorsan a legszébb mély fekete színű fényt adja és a bőrt tartóssá teszi.

Mindenütt raktáron! Ertesítés! A n. A. közönség saját érdekében kérik csakis Fernolendt fénymázt venni és csak azon dobozokat elfogadni, melyek

St. Fernolendt

névaláírással vannak ellátva, mivel temérdek értékűtlen utánzat van forgalomban, melynek vignétája az én vignétámhoz hasonlóan vannak nyomva, hogy így a közönséget tévuttra vezessék.

MOLL SEIDLITZ POR

Csak akkor valódiak, ha mindegyik doboz MOLL A. védjegyét és aláírását tünteti fel.

A Moll A.-féle Seidlitz-porok tartós gyógyhatása a legmakacsabb gyomor- és aitestbántalmak, gyomorgörcs és gyomorhév, rögzött székrekedés, májbántalom, vértolulás, aranyér és a legkülönbözőbb női betegségek ellen, e jeles házi-szernek évtizedek óta mindig nagyobb elterjedést szerzett. — Ára egy lepeosé-telt eredeti doboznak 1 frt o. é.

Hamisítások törvényileg fenytettek.

MOLL-FÉLE FRANCIA BORSZESZ ÉS SÓ

Csak akkor valódi

ha mindegyik üveg MOLL A. védjegyét tünteti fel és „A. MOLL” feliratu ónozáttal van zárva.

A Moll-féle francia borszesz és só nevezetesen mint fájdalomcsillapító bedörzsölési-szer köszvény, csusz és a meghűlés egyéb következményeinél legismerteseb népszer. — Egy ónozott eredeti üveg ára: 90 krajczár.

Moll Salicyl-szájvize.

(Főalkatrésze: fűzőlsavas sziksó.)

A mindennapi szájtisztításnál különösen fontos bármely koru gyermekek, mint felnöttek számára; mert e szájviz a fogak további épségét biztosítja s egy-szersmind óvszer fogfájás ellen. — Egy MOLL A. védjegygyel ellátott üveg ára: 60 kraje ár.

FŐ-SZÉTKÜLDÉS

MOLL A. gyógyszerész cs. és kir. udvari szállító által,

BÉCS: I., Tuchlauben 9. sz.

Vidéki megrendelések naponta postautánvét mellett teljesítettek.

A raktárakban tessék határozottan MOLL A. aláírásával és védjegyével ellátott készítményeket kérni.

Raktárak: DEBRECZENBEN Tóth Béla gyógyszerész, dr. Rothseinek V. E. gyógyszerész és Sent-Királyi Tivadar uraknál.

A „DEBRECZENI ELLENŐR” kiadóhivatala.

A „CSOKONAI”

NYOMDA és KIADÓ

RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

szives figyelmébe ajánlja a modern nyomdászati követelményeknek megfelelően berendezett

KÖNYVNYOMDÁJÁT

mely újabban a legdiszesebb betűkkel szaporított s így a legkényesebb igényeket is kielégitheti.

Könyvkötészet

melyben a legkitünőbb gépek vannak alkalmazva, a fővárosi és külföldi nagyobb könyvkötészetek méltó versenytársa.

Árai határozottak, olcsók.

Vidéki megrendeléseket pontosan és gyorsan teljesít.

A saját kiadásában megjelenő „Debreczeni Ellenőr” részére

hirdetéseket olcsón elvállal.